РІК 1936. Лютий. Ч. II.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

БОЖОЮ МИЛІСТЮ І БЛАГОСЛОВЕННЯМ СВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛА

ЕПИСКОП

ПЕРЕМИСЬКИЙ, САМБІРСЬКИЙ І СЯНІЦЬКИЙ

ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ Й УСІМ ВІРНИМ ЕПАРХІЇ МИР В ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Коли перший раз почуємо в церкві сумовиту мельодію всім нам так добре знаної і дорогої великопосної пісні „Претерпівий за нас страсти Ісусе Христе, Сине Божий, помулуй нас", то мимоволі падемо навколішки і склонюємо голову до самої землі, щоби віддати поклін нашому Найдорозшому, за нас і задля нас терплячому Спасителеві. Цим поклоном у скупленні духа й молитовному настрою розпочинаємо перший акт нашої великопостної набожности. Вслід за ним мають піти дальші покутні акти, які зміряють до цілковитого очищення душі від гріха і до того, щоби вона стала можливо найбільш подібною до страдаючого Спасителя.

Скинути зі себе старого чоловіка і облектись у нового, щоби, ідучи вслід за Христом, якнайвірніше відзеркалити в собі Його подобу — ось ціль усеї нашої великопосної набожности.

Пригляньмося на хвилю, як послідовно провадить нас до цеї цілі у Великому Пості св. Церква. Всі богослуження, молитви, пісні, обряди й проповіди, а навіть сам внутрішний вигляд Божого храму в тому часі заодно ставлять нам перед очі найважнішу правду з історії Божого Обявлення, а саме, що Божий Син добровільно приняв на себе найтяжші страдання і соромну смерть, щоби нас поєднати з Богом та вислужити нам утрачене право до вічного щастя. Біля цеї правди старається Церква зосередити всі наші думки, почування, діла й усе наше життя. А робить це тому, що душа навіть найбільш застарілого грішника, який ще не затратив надприродної віри, в світлі розважання страстей і смерти Спасителя не може остати рівнодушною. Ласка розкаяння находить саме в часі Великого Посту найлекший доступ до душі кождого християнина. Та й ви самі, Дорогі Браття, осудіть, чи заслуговувавби на почесну назву християнина-католика чоловік, який бувби нечуткий на згадку про терпіння і смерть Спасителя, що їх підчас Великого Посту у найменших подробицях Церква пригадує вірним і старається вбити їм їх в память, як преважну річ потрібну чоловікови до спасення?

Вернім знова — Дорогі Браття — до нашої великопосної пісні: „Претерпівий за нас страсти, Ісусе Христе, Сине Божій, помилуй нас!“ Розважмо глибше її зміст, він покаже нам дорогу туди, куди зміряємо — до обнови душі в Христі. За заспівом цеї пісні стає перед нами ціле туземне життя Спасителя, вбогість вифлеємського вертепу, злоба Ірода, небезпека й невигоди втечі до Єгипту, недостатки бідного Назарету. Опісля зупиняємося над початками прилюдного виступу Ісуса як Учителя, коли Він на протязі сорока днів на пості й молитві перебуває в пустині, допускаючи на себе навіть спокусу діявола. Відтак приходить час учительської діяльности повної важкого труду, ворогувань з боку фарисеїв та невигод, коли то Син Чоловічий навіть не мав місця на землі, де мігби голову приклонити. А далі зрада одного з поміж найблизших учеників, безаконний суд і терпіння найтяжші і найбільш жорстокі, на які лиш могла здобутись людська злоба, а це бичування, терневий вінок, хрестна дорога по вулицях Єрусалиму, — а вкінці страшна смерть між злочинцями. І все те приняв Він, Божий Син, добро-

вільно за нас, за те що ми зло творили і творимо, щоби наші провини згладити перед небом та, щоби нас увільнити від кари й врятувати від вічної загибілі.

„Претерпівий за нас страсти“ — значить що я узнаю, що й за мене терпів Ти, Найдорощий Ісусе, за мої провини, за те, що я так часто ображав Бога. Всі власти душі, усі змисли тіла я віддавав в службу гріха. Розумом присипляв совість і продумував над тим, якби лекше зло чинити, волею дозволяв без ніякого стриму до вподоби гуляти пристрастям і найнизшим жадобам, безсмертну душу, той образ і подобу Божу, віддавав у рабську службу тілові. Я й не в силі счислити моїх провин, бо слаба наша людська память та хиба може на Твоїм праведнім суді буде мені дано все те точно бачити. Але хоч я не памятаю всіх тих моїх провин, та однак співаючи сю пісню „Претерпівий за нас страсти“, я визнаю кріпкою вірою, що Ти їх Ісусе й за мене терпів, що то я був причиною Твойого бичовання, Твоєї хрестної дороги, Твойого розпяття, що то мої провини, мої гріхи ненависти, гріхи гордости, гріхи піянства, гріхи нечисті завдали Тобі, мойому Спасителеві ті болючі рани та смерть Тобі вчинили . . . О! якже слушно по словах: „Претерпівий за нас страсти“ каже мені св. Церква співати: „Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас!“ Таж ті слова самі мені з душі вириваються і я їх співаю і співати буду завсігди зі щирим жалем: „Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй, помилуй нас“, — помилуй, помилуй мене! — І мене помилуй Найдорозший Спасителю, не памятай мені більше моїх провин, дай ласку сердечного жалю за мої гріхи!

Жаль, се перший скарб що його маємо здобути в старанні про обнову нашої душі. Жаль внутрішній зі самої глибини душі пливучий, жаль загальний за всі без виїмку провини, жаль великий над усе, бо гріх це найбільше зло на світі і надприродний, се є пливучий з висших мотивів, себто з нашої віри і любови до Бога та дбайливости про щастя душі по смерти. Без жалю не ма правдивого навернення до Бога, не ма прощення гріхів, а вслід за тим без жалю не ма правдивого релігійного життя, не ма побожности, щирої молитви, ані злету душі до Бога, до вершин досконалости. Без жалю можна хиба коротати туземне життя в бруді гріха, щоби опісля стягнути на себе кару,

вічний проклін і страшну судьбу відкинеиих від Божого лиця.

Тепер розуміємо, чому Спаситель таку велику вагу кладе на духа жалю, чому Він сам і Його Предтеча починають навчання вічних правд від рішучого зазиву: „Покайтеся, бо наблизилося царство небесне". Розуміємо, чому Спаситель висше поставив тяжко грішного але каяючогося митара аніж фарисея, висше поставив блудного сина ніж його праведного брата, що вірно весь час служив батькові, чому стільки ласками обсипував Марію Магдалину та розбійника на хресті. Не за їхні гріхи, бо Він на те терпів, щоб гріх згладити, а тому, що вони покаялися, що перепросили Бога за сподіяне зло, що це зло жалем направили, що виявили щиру волю, щоби користати зі страстей Його,

Не має — Дороті Браття — для чоловіка, що після св. Хрещення попав у гріх, іншої дороги, щоб відзискати назад ласку Божого синівства з усіми втраченими дарами і правами, як тільки дорога покаяння. І це покаяння Спаситель підніс до висоти св. Тайни, щоб нашій слабосилій, зраненій первородним гріхом і схильній до злого людській природі влекшити дорогу повороту в обійми Небесного Вітця. Тайна Покаяння це один з найбільших дарів неба для грішного світа, бо скільки разів не попалиб ми в гріх, завжди стоїть перед нами отвором дорога до сповідальниці і за кождим разом Наймилосерніший Бог виходить нам на зустріч, щоби нас назад приняти за своїх добрих дітей. Якаж вдяка належиться від нас за цей дар найдорозшому Спасителеві!

Св. Єронім великий Учитель Церкви залюбки перебував в убогім вертепі, місці народження Спасителя у Вифлеємі й у скупленні духа розважав тут Таїнство Воплочення Божого Сина. Його зворушувала надівсе убогість цього святого місця і він забажав віддячитися в якийсь спосіб Ісусови і жертвувати Божій Дитині якийсь дар, як це колись робили убогі пастушки і богаті царі зі сходу. В цій хвилі було йому дане побачити Божу Дитину — Ісуса, від котрої почув голос: „Віддай мені в дарі Твої гріхи!" „А щож Ти з ними зробиш? — спитав здивований Єронім. А Ісус відповів: „Я візьму їх на свої рамена і віднесу геть". Тоді Єронім зі слезами в очах закликав: „О Найліпший Ісусе, якаж це непонята глибінь любови Твойого

Пресвятого Серця! Ти жадаєш від мене того, що зле, а мені в заміну даєш усі Твої заслуги. Бери отже, бери від мене все те, що моє, а мені дай Твою любов і Твою ласку, щоби я жив і Тебе ніколи не ображав!"

Ось найкрасший спосіб вдяки Богу за Його любов до нас, коли будемо часто користали зі св. Тайни Покаяння. Там віддаваймо Ісусови Христови наші гріхи, а від нього приймаймо прощення їх і ласку більше не грішити. Тільки сам Бог Всемогучий у безконечній Премудрости і невичерпаному Милосердю міг сю св. Тайну обдумати і нам поручити. Щож отже сказати про християнина, який ледво раз у рік з трудом приходить до сповідальниці, щоб очиститися з гріхів? А що казати про тих, котрі цілими роками вчинаються під тягарем гріхів, а сповідальницю оминають? Св. Іван Євангелист каже про таких (Обял. 3, 1.): „Знаю твої діла, що маєш імя що живеш, а ти мертвий єси". А ці мертві на душі християни завдають найбільші рани Спасителеві. На таких жалується св. Павло в листі до Филипян з плачем (3, 18.): „Бо многі, про котрих я вам говорив і тепер навіть плачучи вам говорю, поступають як вороги хреста Христового, котрим кінець погибиль..."

Отже вдячність супроти Христа з одної сторони, а добро нашої душі з другої повинні заохотити нас до частото користання зі св. Тайни Покаяння, а надівсе повинні спонукати нас до якнайдостойнішого приняття цеї Тайни в часі Великого Посту. Кожду неділю в цьому освяченому часі, кожду днину, а передовсім Страстну Седмицю повинні ми перевести під знаком покути. Частий іспит совісти, часта віднова жалю з постановою поправи і численні покутні діла, це найкраща сплата довгу вдячности супроти страждучого Спасителя та одинокий спосіб добути нетлінні скарби для для наших душ. Усі наші болі й недостатки, наші журби й труди, умертвлення, пости, молитви, участь у богослуженнях і св. Причастя жертвуймо терплячому Ісусові, як перепросьбу за наші гріхи і надолуження за належні нам кари. Кожне наше добре діло підчас Великого Посту повинно мати на собі знак покутної ціни, бо лиш у той спосіб зможемо осягнути намірену ціль великопостного часу, обновити наші душі і стати подібними до нашого Найдорожшого Спасителя Ісуса.

В цих побожних розважаннях нехай кріпить вас всіх,

мої дорогі Браття, страдаючий Спаситель, і нехай пішле вам обильні ласки св. Духа разом зі своїм небесним Вітцем через благословенство Вашого Архиєрея, котрого всім Вам уділяю в імя Отця і Сина і св. Духа. Амінь.

† ЙОСАФАТ, Епп.

Ч. 165./Орд. — Поручається Всеч. Отцям Парохам, Завідателям і Сам. Сотрудникам відчитати повисший Пастирський лист вірним у найблизшу Сиропустну неділю, а підчас великопостних проповідей основніше пояснити їм поодинокі складові частини св. Тайни Покаяння.

Ч. 633. — Зарядження на час постів в 1936 р. згл. до Великого Посту в 1937 р.

Що до постів поручаємо придержуватись постанов Львівського провінціяльного Собора з р. 1891 (титул XI. ст. 240. О постах).

Де однак заходилаб потреба розрішення, уділяємо Всч. ОО. Душпастирам, Катехитам і Сповідникам власть, по совіснім провіренні причин при узгядненні обставин розрішати від посту, з виїмком пятниць.

Особи користаючі з розрішення відмовлять приписані Синодом молитви.

Час пасхальний треває у нашій церковній провінції від понеділка І. Седмиці Вел. Поста аж до празника Вознесення Г. Н. Іс. Христа.

Всч. ОО. Душпастирі і Катехити доложать усіх старань, щоби як найлучше приготовити вірних до достойного приняття св. Тайн і дадуть їм нагоду відбути сповідь і перед постороннім священиком запрошуючи в тій цілі сусідних священиків по попереднім заповідженні о сім своїм вірним у попередну неділю згл. свято.

При тій нагоді звертаємо Всч. О.О. Душпастирам увагу на обовязок в особливший спосіб занятись хорими у парохії.

Через ревну опіку над хорими у великій мірі стаємо подібними до Спасителя, що про Него говорить св. Письмо:

„І кудинебудь входив, в села, або в місточка, або в хуторі, на вулицях клали недужих і благали його, щоби хоч краю одежі його діткнулися; а котрі діткнулися його, ставали здоровими. (Мар. 6. 56). Бож. Спаситель сходить до хорих, потішає їх, розбуджує в них віру, їх довіря і на кождого з них кладе руки. (Лук, 4, 40).

Він наказує апостолам і їх наслідникам особливше старання про хорих, а навіть установляє для хорих св. Тайну Покаяння і уділяє їм в тій св. Тайні Свою поміч і цілющу силу для душі і тіла, якої вони потребують.

І кождий добрий священик охотно йде до хорих і то не тільки тоді, коли грозить небезпека смерти, але і при кождій іншій нагоді відвідує хорих, потішає їх і їм помагає та старається у своїй парохії зорґанізувати світських апостолів, що в тім ділі моглиб йому помочи. Добрий душпастир старається, щоби хорі його парохії бодай від часу до часу могли бути на Службі Божій і в тій цілі орґанізує акцію світських апостолів, що занялибся привозом хорих до церкви.

Добрий, по батьківськи люблячий своїх недужих душпастир запрошує при тій нагоді чужих ревних священиків до сповіди, що вказалиби хорим на страдаючого Христа, що звернулиб їм увагу на се, що коли вони з терпеливістю, з підданням на Божу волю будуть переносити свої недуги, не тільки собі приготовляють вінець вічної слави в небі, але можуть і для свого народу, своєї рідні вислужити богато ласк. Особливо прохаю і поручаю Всч. ОО. Душпастирам, щоби принайменше у Великодному часі зорґанізували духовну поміч для хорих своїх парохій.

На цілий час пасхальний уділяємо усім О.О. Сповідникам власть розрішати від всіх гріхів задержаних Епископові чи самим правом чи дієцезальним розпорядком.

У наглих випадках і поза пасхальним часом можуть сповідники розрішати pro foro interno від всіх цензур в який небудь спосіб задержаних чи Папі чи Епископові, якщо неможна заховати сих цензур на вні без небезпеки тяжкого згіршення або неслави, або якщо каючому прикро булоб оставати в стані тяжкого гріха через час потрібний до сего, щоби вистаратися о розрішення у дотичного церковного Наставника, але при тім має такий обложений

цензурою пенітент віднестися через сповідника до згаданого Наставника о поручення під загрозою поновного стягнення на себе цензури.

Повідомляємо Всч. Отців, що ми отримали від св. Апост. Престола на 5. літ власть розрішати від всіх цензур задержаних Апост. Престолові з виїмком цензур в найспеціяльніший спосіб задержаних Папі.

Вкінці пригадуємо всім Всч. ОО. Сповідникам, що і надальше мають власть привертати каючимся утрачене право petendi debitum conjugale (Перем. Епарх. Відомости з р. 1930 ч. III ст. 56).

Ч. 632. Речинець іспитів конкурсових о душпастирські бенефіції в р. 1936 р.

Іспити конкурсові о душпастирські бенефіції відбудуться цего року в днях 26. і 27 травня і 20. і 21. жовтня.

До іспиту конкурсового належить зголоситися на пів місяця перед речинцем іспиту.

Священики, що перший раз здають іспит, обовязані зазначити в поданню, чи і коли зложили іспит з догматики, моральної і церковного права, а перед самим іспитом предложили пименно вироблені проповіди згл. егзорти.

Ч. 613. — Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1936.

Іспити з догматики, моральної і церковного права відбудуться цего року в днях 19 травня і 16. жовтня.

До іспиту з догматики приступають священики висвячені в р. 1935, до іспиту з моральної священики висвячені в р. 1934 а до іспиту з права священики висвячені в р. 1933. В тих самих речинцях є обовязані приступити до іспитів зі згаданих предметів ті священики, що були покликані в попердніх роках і ще досі їх не зложили.

Вкінці пригадується, що священики, які не зложили повищих іспитів не будуть допущені до іститу конкурсового, хиба що предложилиби умотивоване оправдання, для яких причин до згаданих іспитів не приступили.

Ч. 669. — В справі уміщування священиками статей та дописів у часописах.

Лучаються випадки, де священики містять у часописах статті на всілякі теми та дописи про поодинокі факти. Якщо ці статті та дописи заміщувані в католицьких часописах причинюються до Божої слави і поглиблення католицької свідомости серед широкого загалу читачів, то — річ ясна — що Духовна Влад може хиба радіти з такого явища та бути вдячною дотичним авторам. Буває однак і таке, що талановитий в пері священик запускається в письменницькім розгоні на ховзький терен критики, полєміки та політичних міркувань, забуваючи що з таких його писань по часописах може вийти більше шкоди для Церкви і католицької справи ніж користи.

Щоби не наражати Церкви на шкоду з боку тих людей, які своїм талантом можуть і повинні віддати їй якраз більше добра чим другі, Еп. Ординаріят пригадує Всеч. Отцям постанову канона 1386. Канонічного Права, в якому виразно заборонюється священикам видавати книжки світського змісту та дописувати до періодичних видань і часописів без згоди власного Ординарія.

Священик, який дописує до часопису, повинен завжди памятати, що його стаття силою самого уряду її автора має на собі окремішну печать та що як така має вона остаточно зміряти до тої самої цілі, котрій служить священик себто до Божої слави і спасення душ. Якщо писання священника не прямувалиб до тієї цілі або наносилиби шкоду католицькій справі, то вони не повинні мати місця в часописі.

Не вистарчає в писанні сам талант, знання чи наочне свідоцтво про описувану подію; — священикови потреба опріч того мати ще церковного духа, церковний змисл, т. зв. sentire cum Ecclesia, т. зн., мусить шанувати науку й рішення Церкви і безумовно їм піддаватися, розуміючи в сьому ділі слова св. Августина: »О стільки має хтось св. Духа, о скільки годиться з Церквою«.

Священик, хочби з як великим письменницьким хистом але позбавлений висшої католицької думки і належної второпности не принесе своїми писаннями користи Церкві але шкоду. Історія дає нам чимало примірів цеї правди.

На потребу цих прикмет для священиків видавців і тих що дописують, Еписк. Ординаріят звертає отсим особливішу увагу.

Не тільки отже всякий хочби й найменший відхил від науки Церкви, але і всяка критика церковної Влади і Єї установ, не може мати місця в католицькому часописі ані не може вийти з під пера католицького священика, бо він заслугувавби на осуд і кару.

Ч. 670. Заборона невідповідного вживання слова „свято".

Щораз частіше трафляється що чисто світським обходам надається назву »свято« як, на прим. свято культри, весни, садження дерев, матери, дитини, коня і т. п. Слова »свято« можна вживити тільки у відношені до святих річей і релігійних торжеств. Переношення до цеї науки світських справ є надужиттям. Для світських обходів найвідповідніша назва є слово день.

Зогляду на то надуживання слова „свято" заподається слідуючі вказівки поступовання:

1) Вірним згл. тим, що уряджують світські обходи належить вияснити, що назва „свято" прислугує виключно релігійним обходам;

2) Якщоб мимо цего вияснення вжито у програмах чи оголошеннях у світських обходах назви свято, належить відмовити співуділу в обході і осібного набоженства;

3) Якщо ті, що уряджують обходи примінилися до висше даного вияснення й обхід уряджувано в святочний день головне набоженство має бути відправлене в честь церковного свята;

4) Ті що уряджують обходи повинні перед оголошенням програми порозумітися з дотичним парохом злг. Еписк. Консисторією в справі проєктованих набоженств.

Ч. 619. — Поручається всім ОО. Душпастирям вістник „Католицька Акція".

Переведення в життя »Католицької Акції«, що є в сучасну пору одним із найголовніших завдань Отців Душпастирів, вимагає з їх сторони основного пізнання духа цеї ідеї та способів її здійснення. Дорогою до того є відповід-

на лектура. а в першу чергу вістник »Католицька Акція«, що виходить покищо, як квартальник і містить статті з обсягу теорії та практики Католицької Акції.

Поручається всім ОО. Душпастирям стати передплатниками цього журналу і користаючи практично з його статей при веденні товариства »Католицької Акції«, уможливити одночасно його розвиток та ширшу видавничу діяльність, призначену не тільки для провідників, але і для широких мас вірних.

Ч. 672. — Поручається жовківський „Місіонар“ і книжочки: „Бібліотека Релігійної Освіти“.

Жовківський» Місіонар« розпочав 39 рік свойого істнування. Майже чотири десятки літ сіє він зерно Божої науки на ниву сердець нашого народа, деб він не находився. Не може бути найменшго сумніву, що він причинився значно до поглиблення католицького світогляду та скріплення релігійного життя серед нашого українського народу. »Місіонар« є проте найліпшим помічником кожного душпастиря в його духовній виховавчій праці. Той часопис заслугує вповні на це, щоби його поширити в як найширших кругах нашої суспільности. Особливо тепер коли оо. Василіяни в Жовкві, маючи на увазі зубожіння нашого народа, знизили від початку цего року передплату на »Місіонар«, яка виносить всего 1,50 зл. на рік, не повинно в нас бути ні одної родини без »Місіонара«.

Пригадується також, що від початку 1935 р. оо. Василіяне в Жовкві розпочали видавати нове Видавництво під назвою »Бібліотека Релігійної Освіти«. На разі виходить одна книжочка в обємі двох аркушів друку раз на два місяці (шість книжочок на рік). Те видавництво має на меті дати читачам змогу скріпити основи віри через поглиблення свого релігійного знання. Тож відповідно до того книжочки »Бібліотеки Релігійної Освіти« обговорюють в доступній, популярній формі, головні правди католицької віри й найважніші життєві питання. Поручається особливо останню книжочку цего Видавництва за 1935 р. »Вірити чи не вірити?« Вона заслугує впоні на масове поширення, особливо там, де віра захитана.

Кождий священик, кожда читальня, кожда кооператива,

кожда бібліотека повинні передплачувати »Бібліотеку Релігійної Освіти«! Річна передплата виносить 1·30 зл., поодинокі книжочки по 20 сот.

Звертатися до Видавництва оо. Василіян в Жовкві.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч: 156. о. Демянчик Іван, парох в Скопові висл. Декан порохницький — Радником Епископської Консисторії.

Ч. 156. о. Кобрин Олексій, парох Порохника — Деканом Порохницьким.

Ч. 205. о. Білик Олексій, парох в Березці — Містодеканом Бірчанським.

Крилошанські відзнаки одержав:

Ч. 267. о. Брановський Антін, парох в Стоянцях.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 6363/35. о. Матюк Мирон — на Волю Коблянську.

Ч. 470. о. Бариляк Дмитро — Глинсько.

Ч. 471. о. Хомко Теодор — Лютовиська.

Завідательства одержали:

Ч. 6386/35. о. Ступак Дмитро — Тучапи.

Ч. 6386. о. Гарасим Ярослав — Спасів.

Ч. 6534. о. Кобат Іван — Мервичі.

Ч. 6528. о. Бень Микола доїзд. — Кропивник нов.

Від гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 17. лютого 1936.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишли.